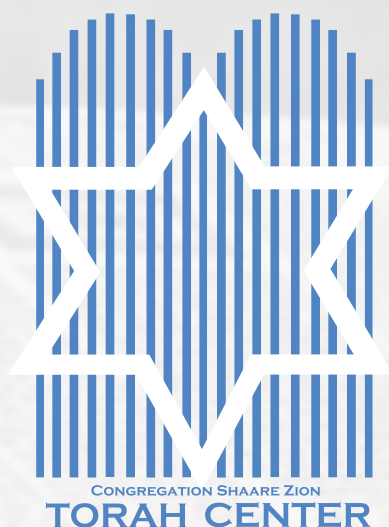

HABRUTA NIGHT

TUESDAY 3•12•19 | 8 PM

MISHLOACH MANOT

**Tonight's learning is dedicated
L'Refuah Shelema Refael David Ben Claudie**

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

“

Week 5

Topic:

**THE LAWS OF MISHLOACH MANOT:
HOW DO I GIVE IT THE RIGHT WAY?**

”

TOPIC DISCUSSION

Can I give money or clothing for my Mishloach Manot?

Can one use raw food that needs to be cooked?

Must I make sure that the two items are from two different berachot?

Must the giver give something based on his own standards? Or does he have to give based on the recipient's standards?

Is there anywhere that it says you must use a messenger since it's called "משלוח" sending?

One is only obligated to give one Mishloach Manot per person. The Mishloach Manot must consist of two items.

A man, his wife and his children above bar mitzvah are individually obligated.

מגילה דף ז

עברו מתוך היהודים רב נחמן בר יצחק ואמר מהבא^א וזכרם לא יסוף מזרעם: ומתנות לאביונים: תני רב יוסף^ב ומשלוח מנות איש לרעהו^ג שתי מנות לאיש אחד^ד ומתנות לאביונים^ה שתי מתנות לשני בני אדם רבי יהודה נשיאה שדר ליה לרבי אושעיא אממא דעוגלא תלתא וגרבא דחמרא שלח ליה

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ז:

דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. [מיושלמי]^א ארורה זרע ברוכה אסתר ארורים כל הרשעים צרכים כל היהודים: **אין** בין י"ט בשבט. לריך לומר דה"פ אין שום מלאכה אסורה לשבת שלח מהא אסורה ליום טוב אלא אוכל נפש בלעד אכל שאר חלקים יש צוהן שזה בסקילה וזה בלאו:

כאן במכשירין שאי אפשר לעשות מערב י"ט. משמע מדלא (ז) פליגי אלא במכשירין מכלל דגוף המאכל שרי לעשות ביום טוב אע"ג דאפשר לעשות מערב י"ט ומדרבי יהודה נשמע לרבנן דהא לא פליגי עליה אלא במכשירין וא"כ קשיא דאמר בפרק המנוגע (שם דף ז. ו. ושם) החולב והמגנב והמחנך והרודה חלות דבש^ב בשבת חייב מטאת הוד צו"ט לוקח את הארבעים אע"ג דהוי אוכל נפש ואפי' לרבנן דאמרי הסם אחד זה ואחד זה אין צו אלא משום שבת מ"מ מודו היכא דאיכא אכ מלאכה דלוקח ויש לומר דודאי אוכל נפש המתקלקל אם עושהו מאתמול מותר לעשות צו"ט אכל אוכל נפש דעדיף טפי כשהוא עושה מאתמול כגון הווא

ה"ג קיימת בנו רבינו ומשלוח מנות. דהא מרי מנות איכא: הדר ש"ח ליה איהו לא גרסינן ליה הכא^א: מסקא דקשבא. שק מלא תמרים: דאביונא. שנתיבשו התמים בתנור צעודין כרמל וקמת שלהן מתוך לעולם: א"ל אביי. לרצה: השתא אמר מרי. עכשיו יאמר מרי עליך: אי הקלאה מילבא ליהוי דיקלא מצואריה לא נחית. הסל שהיה רגיל להוליך צעודו בן כפר ומאכיל לזהמתו לא יוריד עתה מלאשו כך אתה נעשית מלך וראש בפומבדיתא ואיך שולח לו אלא דברים המנויין לכל: חוליא. מתקא: כי נפקי מבי מר. כשילאמי מביא אדוני רצה לילך לבית (א) אכל מרי בר מר היימי שבע: צעי. קערות של מיני מאכל: דאיכסיא צעא בתרא. היימי חפץ לבסוק הקערה אחריו. כל אכילה שלא כדרכה נקרא כוסס: רווחא לבסימא שביח. ריות מנוי לדבר הממוק צמח המעיים: מחלפי סעודתיהו. זה אוכל עם זה צפורים של שנה זו וצפורים קועד חצרו עמו^ב: לאביונא. להשכר צין: ואיכסום. נשכרו: נגה ולא אתו רבנן. אימר היס ולא בלאו התלמידים לבית

קיימת בנו רבינו^א ומשלוח מנות איש לרעהו (ב) ומתנות לאביונים רבה שדר ליה למרי בר מר ביד אביי מלא מסקא^ב דקשבא ומלי כסא קמחא דאבשונא אמר ליה אביי השתא אמר מרי אי הקלאה מלא ליהוי דיקולא מצואריה לא נחית הדר שדר ליה איהו מלא מסקא דונגבילא ומלא כסא דפלפלתא אריכא אמר אביי השתא אמר מר אנא שדרי ליה חוליא ואיהו שדר לי חורפא אמר אביי כי נפקי מבי מר הוה שבענא כי מטאי להתם קריבו לי שיתין צעי דשיתין מיני קדירה ואכלי בהו שיתין פלוגי ובישולא בתרייתא הו קרו ליה צלי קדר ובעאי למיכס צעא אבתרה אמר אביי היינו דאמרי אינשי כפין עניא ולא ידע אי נמו^ב רווחא לבסימא שביח אביי בר אבין ור' חנינא בר אבין מחלפי סעודתיהו להרדי^א רבא

חלתא - hird
עוגלא - alf
אטמא - high
שדר - ent
מנות - ortion

שדר - it
מלא - l-
מסקא דקשבא - k of Dates
ומלי - l
כסא - p
קמחא דאבשונא - asted Flour
חקלאה - mer-
מלא ליהוי - comes King
דיקולא מצוארי - sket from his neck
לא נחית - esn't change
הדר - it back
מסקא דונגבילא - sket of Ginger
A cup filled with - כסא פלילפתא אר
g peppers
חוליא - eet
חורפא - ter-
נפקי מבי מר - t the Rabbis House
שבענא - iated
מטאי - ach
קריבו לי - ught me-
שתי צעי - plates
מיני קדרה - pes of cooked foods
פלוגי - tions
בישולא בתרייתא - last dish
צלי קדר - ast
למיכס צעא - w the plate
אבתרה - erwards

רפוי י"ח
תחית (תחית) תחית (תחית)
תחית (תחית) תחית (תחית)

The Gemara introduces the next discussion with a quote from our Mishnah:

ומתנות לאביונים — AND GIFTS TO THE POOR.

The Gemara cites a Baraisa which defines the mitzvos, obligatory on Purim, of sending portions to one's friends and of donating gifts to the poor:

ומשלח מנות איש לרעהו — Rav Yosef taught in a Baraisa: The Megillah states, AND SENDING PORTIONS TO ONE ANOTHER;^[41] this entails, שתי מנות לאיש אחר — TWO PORTIONS^[42] TO ONE MAN.^[43] — The Megillah continues, AND GIFTS TO POOR PEOPLE; this entails, שתי מתנות לשני בני אדם — TWO GIFTS TO TWO PEOPLE;^[44] i.e. one gift to each of two people.

The Gemara relates an incident:

On Purim R' Yehudah Nesiah sent to R' Oshaya — רבי יהודה נשיאה שדר ליה לרבי אושעיא — and a bottle of wine. — וגרבא דחמרא — the thigh of a calf born third to its mother אטמא דעיגלא תלתא — [R' Oshaya] sent back to him the following message: שלח ליה — [R' Oshaya] sent back to him the following message: Our teacher, by giving us these gifts you have fulfilled the mitzvah of — קיימת בנו רבינו — sending portions to one another^[1] and gifts to the poor.^[2]

Another incident involving the mitzvah of sending portions:

Rabbah sent with Abaye to Mari bar Mar — רבה שדר ליה למרי בר מר ביד אביי — and a cup filled with the flour of roasted wheat. — ומלי כסא קמחא דאבשונא — a basket filled with dates דקשכא — Abaye said to [Rabbah]: אמר ליה אביי — Mari will now say about you: אי חקלא מלכא ליהוי — If a peasant becomes a king, does he not take the basket, which he used to feed his animals, down off his neck! — הדר שדר ליה איהו^[4] — [Mari bar Mar] sent back to [Rabbah] מלא — and a cup filled with ginger אריכא — a basket filled with long peppers. — ומלא כסא דפלפלתא אריכא — Master [Rabbah] will now say: אמר מר — Abaye said: I sent him sweet foods שדרי ליה חוליא — and he sends me back bitter ones!

More about the same incident:

When I left master's [Rabbah's] house to go to Mari, I was full. — בי נפקי מבי מר הוה שבענא — Abaye said: אמר אביי — Yet when I arrived there, they brought me sixty plates with sixty types of cooked food, — קריבו לי שיתין, כי מטאי להתם — they brought me sixty plates with sixty types of cooked food, — צעי דשיתין מיני קדירה — and I ate sixty pieces, one of each of them. — ואכלי בהו שיתין פלוגי — Obeying the last dish they gave me pot roast, — הו קרו ליה צלי קדר — they called pot roast, — ובצעאי למיכס צעא — Abaye commented on this incident: אמר אביי — This is illustrative of what people say: לא היינו דאמרי אינשי — אביתרה — and after eating it I wanted to eat the plate. — כפין עניא ולא — Room can always be found in one's stomach for sweet things.^[7]

The Gemara relates:

Abaye bar Avin and R' Chanina bar Avin — אביי בר אבין ור' חנינא בר אבין — exchanged their Purim feasts with one another.^[8] — סעודתיהו להדדי

According to Rashi, they alternated years. To which opens a discussion as to how they both fulfilled the mitzvah of Mishloach Manot or how they fulfilled it at all, since one guy was the host. Who said hosting fulfills the mitzvah?

GEMARAH SUMMARY

The Gemara has two stories. The stories are there for lessons and Halachot:

Are beverages allowed to be considered one of the items? Yes.

Can I give money or clothing for my Mishloach Manot? No. Rashi clearly says המנהגים delicacies.

Can one use raw food that needs to be cooked? See Mishna Berura.

Must I make sure that the two items are from two different berachot? No.

Must the giver give something based on his own standards? Or does he have to give based on the recipient's standards?

תרעד בית חדש אורח חיים תרצה – תרצו הלכות מגילה בית יוסף

ימנאלו לאדם אוהבים רבים כמ"ס רז"ל (ב"צ טו:) או חזקא כחזרי דאיוז וכן אמרו (אבות פ"א מ"ו) קנה לך חצר על כן המנולו לשלוח שמי מנות לרעהו הטוב להיות שמח ושש עמו על שמי משועות אלו כמזכר ישמע חכם ויוסף לקח (משלי א ה):

מנות לאדם אחד. ואם החליף סעודתו בשל חבירו יצא:

סימן תרצו

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן
[א] דינו בעשיית מלאכה: [ג] דינו בהספד ותענית וצידוק הדין ואבילות: חתן ואבל אם ילכו לבית הכנסת:

א פורים מותר בעשיית מלאכה ובמקום שנהגו שלא לעשות אין עושין והעושה אינו רואה סימן

תרצו פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א] אפילו במקום שנהגו שלא לעשות מלאכה לא נהגו אלא ביום מקרא מגילה לבד: [ח] מותר לישא אשה בפורים: [י] פורים שחל להיות במוצאי שבת והאבל יושב בבית הכנסת בשבת במנחה:

א (א) פורים מותר בעשיית מלאכה וכו'. צפרק קמא דמגילה (ה): אמרינן דרבי נטע נטיעה צפורים ומתמיהין עליה דהא תני רב יוסף שמחה ומשחה ויום טוב (אסתר ט יט) א שמחה מלמד שאסורים בהספד משחה מלמד שאסור בתענית ויום טוב מלמד שאסור בעשיית מלאכה רבי צר ארביסר הוה וכו' נטע צמחיה עשר נטע ומי שרי והא כתיב צמחיה תענית (תענית יח:) את יום ארבעה עשר ואח יום חמשה עשר יומי פורים אינון דלא למספד צהון ואמר רבא לא נזכרה אלא לאסור את של זה צוה ואת של זה צוה הני מיילי בהספד ותענית אצל מלאכה יום אחד ותו לא אינו והא רב חיייה לההוא גברא דהוה קא שדי כימנא צפורי ונטייה ולא זמח כימניה התם צר יומיה הוה רבה צריה דרבא אמר אפילו תימא ציומיה [הוה] הספד ותענית קבילו עלייה מלאכה לא קבילו עלייה דמעיקרא כתיב שמחה משחה ויום טוב ולצוקף כתיב (שם כג) לעשות אותם ימי משחה ושמחה ואילו יום טוב לא כתיב ואלא רב מאי טעמא לטייה לההוא גברא משום (פסחים י:) דצרים המותרים ואחרים נהגו צהם איסור הוה וצאתיה דרבי לא נהגו ואיצעית אימא לעולם נהגו ורבי נטיעה של

ואם החליף סעודתו בשל חבירו יצא. צפרק קמא דמגילה ^{הא"ת 2234567} צרי צר אצין ורב חנינא צר אצין מחלפי סעודתייהו להדדי ופירש רבינו דצפורים שעמדו צו עכשו בשנה זו היו מחלפין סעודתם זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים משלוח מנות ועשו כן לפי שלא היתה ידם משגת כדי שיוכל לשלוח מנות לרעהו ולהשאיר גם לעצמו כראוי ועל כן היו צריכין להחליף סעודתן וכן

פירשו הרמב"ם (פ"צ הט"ו) והר"ן ז"ל (ג: ד"ה גמ' ממני) אצל רש"י ז"ל כתב וזה לשונו מחלפין סעודתייהו זה אוכל עם זה צפורים של שנה זו וצנינה סועד חבירו עמו עכ"ל ומשמע שרואה לומר שלא היו שולחין זה לזה ופשיטא שאין שנה שניה מועיל להוציא את חבירו ידי חובת משלוח מנות משנה שעברה אלא כך הוה הפירוש דכיון דטעם משלוח מנות הוא כדי שיהא שמח ושש עם אוהביו וריעיו ולהשכין צנינה אהבה ואחרים וריעות אס כן אס יסעוד אחד עם חבירו ורעהו הרי הם בשמחה וצטוב לב משחה יחד ופטורים הם מעמה מחיוב משלוח מנות והוא הדין בשנה שניה וכן בכל שנה ושנה אס יחזור ויסעוד אלו כמו בשנה שעברה נמי יוצאין שניהם ידי חובתן אלא האמת אומר שהיו מחלפין בשנה שניה ועיקרו לא אסא אלא לאשמועינן האי דינא דצטובד אצל רעהו פטורין שניהם מחיוב משלוח מנות ולפי זה אין צריך לפרש כלל שהיו עניים אלא אפילו צעירים כן הדין אלא שהמה היו אוהבים זה את זה ציתר עוז והסכימו טטוב ויפה להם לשבת אחים יחד צעודת פורים צשמחה וצטוב לב משחה כצרכה ה' אשר נתן להם כן נראה לי דעת רש"י ומקובל לע"ד משאר פירושים שנאמרו צו:

תרצו א פורים מותר בעשיית מלאכה וכו' עד אינו רואה סימן ברבה דצויהם. כן כתב הרמב"ם וכן פסק

(הסמ"ק) [הסמ"ג (הל' מגילה רנ ע"ג)] והצ"ח ראה כדאיתא התם שרב קלל אדם אחד שראוה שזרע פשתן צפורים ולא זמח הפשתן ההוא מפני שצאתו מקום נהגו שלא לעשות מלאכה עכ"ל אלא דקשיא לי דמראהו צו משמע דמשמחין ליה דהא רב לטייה לההוא גברא וכן כתב צהגהות מיימוניות (פ"צ אות ה) צשם השאלחות (ויקהל סי' סו) עיי"ש ונראה דהא דקאמר דלטייה פירושו שקלל אותו צוה שלא ימח מה שזרע אצל לאדם עצמו לא קלל והיינו הך דאינו רואה סימן צרכה לעולם דרצה לומר דצמלאכה צו אינו רואה סימן צרכה ורב דלטייה לההוא גברא דצרים המותרים ונהגו צו איסור הוה ואס כן אין כאן איסור מדברי סופרים כלל כי אס מנהג והשתא כל שכן הוה מערב צבת וערב יום טוב דאיסור מלאכה צדידהו מדברי סופרים הוה ואפילו הכי דייק תלמודא צפרק מקום שנהגו (פסחים י:) סימן צרכה הוה דאינו רואה אצל שמוחי לא משמחין ליה כל שכן פורים דאין צו איסור מדברי סופרים דפשיטא דאין לשם עונש שמתא כי אס דאינו רואה סימן צרכה לכל היותר והיינו דלטייה: **אך** קשה למאי שהיה גורם הרמ"ם (צמאורו לסמ"ג הל' ערבי פסחים א.) צאותה הסוגיא דפרץ תלמודא ולשמהיה מר שמוחי כיון דלא זמח כימניה היינו שמתיה וצריך לומר דהרמב"ם והסמ"ג ורבינו לא היו גורסין כך אלא גורסין כגירסא שלנו. ועוד נלפע"ד אף לפי דרכי משה

סי' טו עמ' תל) דטוב לשלוח מיני מאכל ומשקה דדברים אחרים אינם קרויים מנות וכן כתב בתרומת הדשן סימן קי"א וכתב עוד דאם שלח דברים אחרים לא יצא. כתב מהר"י ברי"ן דבאשיר"י בפרק קמא דמגילה (ט"ו ו) משמע דאין משלוח מנות אלא ביום ולא בלילה. וכתב עוד דאם אחד מחל על מנתו [מנתון] מחולה דאין אדם מקבל מנות בעל כרחו. וכתב עוד דאשה חייבת בשלוח מנות ומתנות לאביהנים כמו שחייבת במקרא מגילה ואשה תשלח לאשה ואיש לאיש אבל לא בהיפך משום גזירה שמא ישלח לאלמנה ויבואו לידי ספק קידושין אבל מתנות לאביהנים אפילו איש לאשה הוי דרך צדקה עכ"ל:

(ז) ואינו יודע מאי קשיא למר דאף אי סבירא ליה משלוח מנות איש לרעהו הוה דוקא ובעי שילוח ממש ולכן אם אוכל עם חבירו אינו יוצא מכל מקום אין צו קושיא דאפשר דרש"י סבירא ליה דמשלוח לאו דוקא אלא הוה הדין אם אוכל עם חבירו דמ"ש אם אוכל עמו בביתו או ששלחה אליו ואי קשיא ליה דאם אחד היה אוכל עם חבירו בשנה זו אם כן השני לא היה מקיים משלוח מנות באותו פורים וכן השני בפורים הבא אם כן מאי קאמר בסוף דבריו אם כן מאי אתא לאשמועינן דסגי אשמועינן דהאחד יוצא במה שחבירו אכל עמו ולכן אין [נבא] לדחות דברי רש"י מכח קושייתו. כתב מהר"ל (הל' פורים

הלכות מגילה סימן תרצה

באר הגולה 322

(*) (סוף פסוק שם) פורים ביום ששי יעשו (י) הסעודה בשמחת משום כבוד שבת (מנהגים) ומי שרצה לעשותה תמיד בשמחת הרשות בידו (פ"ה) י"א שיש לאכול (יא) מאכל זרעונים צפורים וזרעונים שאכל (יב) דניאל וחזקיהו בצבל (כל ז) עוז לעסוק מעט צמורה קודם שיתחיל הסעודה וסמן לדבר ליהודים היתה אורה ושמחה ודרישין אורה זו תורה (מהרי"צ) ותייב צמחה קצת צ"י ימים י"ד וט"ו (מנהגים) וכן נהגו וי"א (יג) דאם הויק אחד את חבירו (יד) מכה שמחה פורים (ד) פטור מלשלם (פ"ה סי' ת"י) ועיין בח"מ דייני מוקין*: ג (טו) "אומר (ה) עה"נ בבהמ"ז בברכת הארץ ואם התחיל סעודתו ביום ומשכה עד הלילה (טז) "אומר על הניסים" ובתורת תחלת סעודה אוליין יישיש מי שאומר שאין לאומרו (יז) (והנהגין כסדרא (ו) [ג] ראשונה: ד * 'חייב (יח) לשלוח לחבירו (יט) שתי מנות (ו) [ד] בשור * או של (כ) מיני אוכלים שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מתנות לאיש

שערי תשובה

דלא שמי אלא מפסחא לפסחא וסוגרי נדעי כו' משמע דצפורים לא שמה כיון ששחיתו היה מוקד לברית גופו: [ג] ראשונה. עשה"ט ועיין דבר הכרמל סי' ז' שכתב דגם מהרי"ל לא קאמר אלא בשבת אבל צפורים לא היו סמרי אהדי מה שאינו אומר עה"נ בתפלה דזה שתיקה היא ואינו סמריה כדיתיר וספיר לרין להזכיר עה"נ בלילה אפי' התפלה מוקד סעודתו ע"ש ועיין באר שדעתו כהמג"א וגם הביא מהמרי"ל שמהרי"ל וסא"ר לומדים התפלה מעריב אחר הסעודה בנחות לילה זה דלא כשלי"ה ואם רוצה למנוח מקנה שיתפלה צהרי"ג ולא יתבטל הסמך כ"ל שילכו בלילה או סמוך ללילה יצרכו בהמ"ז ואח"כ ילכו להתפלל ויוכלו לאכול ולשמות עוד דהא מנהג בשמחה בשני ימים וגם כל יחיד שמרחה שיטחה להתפלל יעשה כן עיי"ש ונסיקור עמודי שמים להגאון יערי"ן כתב שאף אם התפלה במוקד הסעודה אומר עה"נ והכי עבדנא עובדא ע"ש: [ד] בשב. ועשה"ט ועיין בשלח אברהם רש"י סי' תל"ד בשלח מנוח ואלנסו כו' ואין לו שייכות לשם בנמנות לאכילים כ"א לנאן ומ"ש שם דלא כספר בני חיים ע"ש שנעמה"ם

התפלה ערבית משמע דאם התפלה שוב אינו אומר על הנסים וכ"כ שלי"ה ומהרי"ל צמח"ה סי' נ"ו לכן כ"ל דינך ברכת המזון תחלה ואח"כ יתפלל ערבית להוציא עצמו מפלוגתא וגם שלא ישמח ולא יבדק צה"מ מ"א: (ו) בשב. מנחם הר"א לאכילה מהרי"ל. וה"ה משקה שלי"ה. השולח מעות כסות וכלים בשביל מנות אם יכול למכרם מיד לקנות ללורך סעודה מהני הלכ"ט ח"צ סי' קס"ג. ומדברי בעל מ"ה סי' קי"א משמע קצת דלא יא' ע"ש יד אהרן. נסחפמי מי ששלח לחבירו בשביל מנות מרגולת

משנה ברורה

של ד"ת וכדלקמיה: (י) הסעודה בשחית. היינו (יא) קודם חצות היום לכתחלה ועיין ביד אפרים מה שכתב בשם מהרי"ל: (יא) מאכל זרעונים. בלילה (יב) הראשונה: (יב) דניאל וחזקיהו. וגם אסתר אכלה זרעונים כדאמרין פ"ק דמגילה וישנה לטוב שהאכילה זרעונים: (יג) דאם הויק וכו'. בב"ח מחלק בין הויק גדול לקטן בין בגוף בין בממון דבהויק גדול מקפידין (יג) ואין מנהג לפטור בהויק גדול: (יד) מכה שמחת פורים. פי' שעשה מכה שמחה (יד) אבל אם כיון להויק חייב: ג (טו) אומר עה"נ בבהמ"ז וכו'. ואם שכתב לומר עה"נ (טו) וי"א דאין מחזירין אותו (טו) וספק ברכות להקל ודוקא בסעודה ראשונה שאוכל בו ביום אבל בסעודה שניה שאוכל אחר המנחה שקורין סעודת פורים וכבר אכל סעודה אחת ביום (יט) שוב אין מחזירין אותו לכו"ע אלא כשמגיע להרחמן יאמר הרחמן הוא יעשה לנו נסים וכו'. כשחל פורים בע"ש ומשכה סעודתו עד הלילה חייב להזכיר של עכשיו דהיינו רצה'וא"כ איך יאמר על הנסים דהוי תרתי דסתרי וכיון דאין הזכרת עה"נ חמור כ"כ לכן יאמר (יט) רק של שבת. וכ"ז אפילו כשלא התפלל עדיין ובפרט אם התפלל מקודם בודאי אינו כדאי להזכיר אח"כ עה"נ בבהמ"ז וכדלקמיה: (טז) אומר על הנסים. י"א דוקא (כ) כשלא התפלל ערבית עדיין אבל משתתפל שוב אינו אומר עה"נ וי"א בדכל גוויי אומר וע"כ מהנכון (כא) שיברך בהמ"ז קודם שיתפלל להוציא עצמו מפלוגתא ואם רוצה למצוא תקנה שיתפללו קצת המצבור בבהכ"נ כדרכו תמיד (כב) נראה שמשגיג הזמן בלילה יברך בהמ"ז ויאמר עה"נ וילך לבהכ"נ להתפלל ואח"כ יכול לאכול ולשתות ולשמות עוד דהא מצוה בשמחה בשני ימים: (יז) ונהגו וכו'. ובזה אם לא אמרו (כג) בודאי אין מחזירין אותו אפילו לדעת המחמירין ה"ל דהא אפילו בלכתחלה יש פלוגתא אם לאמר וכו"ל: ד (יח) לשלוח. בת' בנין ציון סי' מ"ד נסתפק אם הביא בעצמו המנות ולא ע"י שליח אי יוצא כיון דכתיב ומשלוח נימא דבענין דוקא ע"י שליחות ע"ש? (יט) שתי מתנות. בעניים הקפידו (כד) ליתן לשני עניים דמצוה לחלק משא"כ בעשיר דדי כשנותן לאחד: (כ) מיני אוכלין. ולא בגדים ושאר דברים (כה) וה"ה משקה דשפיר דמי דשחיה בכלל אכילה (כו) וכן סגי באחד אוכל ואחד משקה ובעינן שיהיה מין

שער הציון

(יא) סי' ע"ש: (יב) מ"א עוד כתב בשם כל בו יש שאין אוכלין בשור בלילה כדי שלא יטעו שהוא סעודת פורים. ועיין כזה תלוי לפי מנהג המקום: (יג) הרב"פ: (יד) פוסקים: (טו) מהרש"ל ומ"מ ושל"ה והט"ז: (טז) א"ז בשם מהרי"ל מפרגא וגם המ"א סובר כן מעיקר הדין ועיין בא"ר שכן מוכח גם בתה"ד: (יז) מאמר מרדכי ונהר שלום וחי"א: (יח) ט"ו ומ"א: (יט) כן מצד הח"א דלא כדמשמע מהמ"א דיאמר על הנסים ג"כ: (כ) עיין מ"א: (כא) שם: (כב) שע"ת: (כג) מ"א ושי"א: (כד) מ"א: (כה) פוסקים: (כו) גמרא:

הלכות מגילה סימן תרצה תרצו

קסב באר הגולה

אחד וכל המרבה לשלוח לריעים משובח ואם אין לו מחליף עם חבריו (כא) זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו: הגה יש (כב) לשלוח מנות (ח) ביום ולא בלילה (מדברי הרא"ש פ"ק דמגילה) ואם שלח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם (כג) או מוחל לו (כד) יא"ל (ט) [ה] (כה) ואשה חייבת במתנות לאביונים ומשלוח מנות כאיש ואשה תשלח לאשה ואיש לאיש אבל לא בהפך שלא יבא איש לשלוח לאלמנה ויבאו ליד (כו) ספק קידושין אבל במתנות לאביונים (כז) אין לחוש:

תרצו דיני הספד ותענית ועשיית מלאכה בפורים. וכו' ח' סעיפים:

א פורים (א) מותר בעשיית מלאכה ב"במקום שנהגו שלא לעשות (א) [א] * (ב) אין עושין (והאידנא נהגו (ג) בכל מקום שלא לעשות) (כל זו) ויהעושה אינו רואה (ד) סימן ברכה מאותה שצרי תשובה

באר היטב עריפה והוא לא ידע ואכל ואח"כ ביום פורים עצמו נודע לו שהיתה עריפה אם יבא ידי חובת מנות אם לא עיין בספר מוצל מאש סי' ק"א. עוד נסתפקמי מי ששלח לחבריו שצמדינת היס שני מנות או שני מתנות לשני אביונים קודם פורים וצפורים עצמו בודאי מגיעים לידו אי יואל י"ח או לא מי נימא כיון דבשעה ששלח לא היה חייב בהם לא נפיק או דילמא כיון דפורים עצמו שהוא שעת החיוב הגיעו לידו נפיק. עיין יד אהרן שדעתו נוטה דיואל י"ח ספיר ע"ש. מי ששלח לחבריו דג ובינה שעליו או פת ופניו טוחות צביה יש להסתפק אי יואל י"ח של משלוח מנות. עדות דיעקב סי' ז"צ ע"ש. ועיין כנה"ג: (ח) ביום. וה"ה מתנות לאביונים: (ט) ואשה. לא ראיתי נזהרין בזה ואפשר דוקא באלמנה אבל אשה שיש לה בעל בעלה משלח בשבילה לכמה בני אדם ומ"מ יש להחמיר מ"א. נ"ל דמי שאוכל על שלחן חבריו ולא הכין לו כלום פטור מלשלוח מנות וכ"מ קת"ב ברש"י גבי מחלפי סעודתייהו להדדי ועיין ט"ז ס"ק ו'. ומ"מ ז"ע וטוב להחמיר מ"א. וכתב נסה"י יקבן כל אנשי ביתו וחבריו דאם אדם יושב בחדר א"א לשמוח כראוי וכ"כ רש"י ז"ל בפסוק משפחה ומשפחה: (א) אין עושין. ועי' א"י שרי ערסי חס"ח מ"א. וכתב הט"ז קודם פורים ע"י עוד כוכבס כיון דאזנא מלחא מנטל ביום פורים ע"ש

משנה ברורה

מין אוכל (כו) המבושל ולא בשיר חי דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע (כח) וי"א דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד שרי' (כא) זה שולח לזה וכו'. ויוצא י"ח (כט) אע"פ שהולך אח"כ לסעוד אצלו: (כב) לשלוח מנות ביום. וה"ה מתנות לאביונים אם לא שקיים המצוה דשילוח מנות לאיש אחד ומתנות לשני אביונים ביום

אין ג"מ במה שרוצה להוסיף עוד בלילה? (כג) או מוחל לו. ר"ל החתם סופר בסי' קצ"ו מתמה ע"ז: (כה) ואשה חייבת וכו'. שכולן (ל) היו באותו הנס וצריכה היא לשמוח ולשמח לב אביונים וכתב קימו וקיבלו היהודים וגו' וגם נשים בכלל. וכתב המ"א לא ראיתי נזהרין בזה ואפשר דוקא באלמנה אבל אשה שיש לה בעל בעלה משלח בשבילה לכמה אנשים ומ"מ יש להחמיר: (כו) ספק קידושין. שיאמרו שזהו סבלנות שאחר הקידושין וחיישין שמא קידשה כבר בפני עדים ואינם לפנינו? (כז) אין לחוש. דזה (לא) הוי במעות וליכא למיחש לסבלנות ואפילו אם נותן לאביון מאכל (לז) הוא דרך צדקה ואינו דרך סבלנות:

א (א) מותר בעשיית מלאכה. דאע"ג דכתיב משתה ושמחה וי"ט (א) מ"מ לא קיבלו עליהם לעשותו יו"ט אכן אח"ז נהגו מעצמן באיזה מקומות שלא לעשות: (ב) אין עושין. ועי' עכ"ם (ג) שרי: (ג) בכל מקום שלא לעשות. ופרקמטיא (ג) מותר ששמחה היא לו? (ד) סימן ברכה. כגון אם זורע איזה דבר אינו מצמיח [ב"י] אבל הרא"ם כתב שאינו מרויח אבל אינו מפסיד ג"כ [מ"א]:

או

שער הציון

(כז) מ"א בשם מהרי"ל: (כח) הפר"ח וכן משמע קצת מהט"ז בסק"ד [פמ"ג]: (כט) פר"ח ולא העתקתי דברי הט"ז דלדרי' רש"י מחמיר באופן זה המבואר בשו"ע כי לענ"ד אין להחמיר אחרי דהרמב"ם מעתיק כן להלכה וכן הר"ן ושיבולי הלקט בשם רבינו גרשון והשו"ע העתיק כן: (ל) עיין בשע"ת בשם שב"י: (לא) מ"א: (לב) משע"ת ע"ש: (א) גמרא: (ב) מ"א וש"א וה"ה כשאין לו מה לאכול שרי לעשות מלאכה ולהפוך בגדי חבריו בשכר דכ"ז שמחה הוא לו [פמ"ג]: (ג) ט"ז וש"א. עוד כתב הפמ"ג דכל דבר שהיה בן הפסד שרי דכל דבר שמחה מותר בפורים:

כף החיים

The main Mitzva is it should be acceptable and enjoyable items.

If you send to a rich person something that is not worthy for him. According to some Poskim you are not יוצא.

You are not obligated to do through a messenger, although it is recommended.

Someone who wants to be יוצא through inviting his friend; should pick up the 2 items and say these are for your Mishloach Manot.

If one sends Mishloach Manot and it got lost on the way; he is not יוצא because it all depends if the recipient got it.

עיקר המצוה שיהיה המנות יקרות הערך ועריבות. שתי מנות: שתי מתנות שנתן אחשורוש לאסתר אחד בית המן ואחד הטבעת, ועל ידי ששולח לחבירו יהיה אהבה ביניהם ואהבה בישראל.

ואם שולח לעשיר דבר פחות לו אינו יוצא ידי חובתו, אכן שאר פוסקים לא הזכירו דבר זה ונכון ליזהר בזה לכתחלה.

ולעשות על ידי שליח אין לדייק מלשון משלוח, אבל משום כבוד אם אפשר יש לעשות על ידי שליח אבל אם אי אפשר אין לבטל המצוה משום זה.

ומי שמזמין את חבירו ורוצה לצאת ידי חובתו, יש לתפוש הלחם והתבשיל או שני מאכלים אחרים בידו ולומר לו הרי שתי מנות אלו במצות משלוח מנות איש לרעהו.

ואם שלח מנות ונאנסו ולא הגיע למקבל לא יצא דהכל תלוי בשמחת המקבל.

בן איש חי:

צריך להניח כל מין בכלי מיוחד ולא יניח שניהם בכלי אחד.

One should put the 2 items in separate packaging.